

Mèxic, D.F. 29 de març del 1954

Estimats pares i Joan: acabo de rebre la seva carta del dia 25, en la qual ens expressen la satisfacció de la mare perquè ja ens anem corregint la tendència de parlar de "savieses". Seguirem doncs, mare estimada, per aquest camí, ja que els nens ens proporcionen material de sobres per a cartes i, si calgués, per a omplir llibres i tot.

L'altre dia la Glòria va tornar de l'Escola amb una cara de murri que feia por, i quan li vàrem preguntar què és el que li passava, contestà: "Es que ja ne agafat novio". Imagini's, mare, quina responsabilitat de cop i volta! Quan ja estàvem a punt de refer-nos de la sorpresa, i després d'assabentar-nos que aquesta mena de gendre que ens ha sortit es diu Guillermo Morales, la Glòria ens va rematar aregint: "An! I també en tinc un altre que es diu Ernesto Cruz". Això ja ens va deixar, materialment, sense sang a les venes, i jo i la Rosa vàrem fer totes les reflexions adequades, sense oblidar-nos de dir, amb un to autoritari, que li prohibíem que formalitzés res fins que un dels dos pretendents vingués a parlar amb nosaltres. De moment, quedàrem així, i que Déu ens ajudi per al futur.

La Tessa va fent de les seves. Abans d'anir, va agafar el llapis dels llavis de la Rosa i va pintar de vermell totes les parets de la cambra de bany. Quan va sentir els crits de la seva mare, va fugir com un esquirol i s'amagà sota el seu llit. Mentrestant, el Raimon i la Glòria (entre ells, sempre es protegeixen) agafaren la Rosa per les faldilles i demanaven clemència per a la Tessa. Amb la discussió

i les raons en pro i en contra, va passar una estona i quan la Rosa, després de ^oprometre solemnement als dos grans que no pegaria a la petita, va ajupir-se per treure a la menuda de sota el llit, la va trobar que s'havia adormit plàcidament! Amb una "pinta" així no t'hi pots enfadar de cap manera.

El Raimon està en plena edat de la caiguda de les dents i amb la febre de les primeres lectures. Es passa el dia confegint: " P A, PA, M A, MA, etc., " ^{en tant,} De tant, m'agafa el diari dels dits i, lligant caps, descobreix el significat d'alguna paraula escrita, amb una gran satisfacció. Porta, per ara, molt bones notes, i només li falla la conducta, sobretot perquè (segons ens ha informat la "senyoreta") és un xerraire incorregible. Quan s'engega parlant, no hi ha manera d'aturar-lo i sovint la Glòria i ell s'esbatussen per a prendre la paraula, cridant tots dos alhora que "jo ho deia primer". La veritat és que ens tenen tan absorbits, embadocats i -amb freqüència- atabalats- que si alguna vegada ens quedem la Rosa i jo sols a casa (perquè ells són a jugar a casa dels cosins i dels vidals) ens trobem estranys, mig perduts i enyorats.

A mi em passa un drama terrible. Arribo a casa abans que la Glòria i el Raimon i, segons teníem pensat, podria dinar tranquil·lament, sense l'enrenou propi dels nens, ^{Però} no puc empassar-me res -precisament perquè no estic tranquil- fins que arriben ells. I aleshores si, entre crits, les atropellades explicacions del que passa a l'escola i les ~~xxxxxxx~~ baralles que no falten mai, dino plàcidament.

A l'escola, per a celebrar ~~la~~ l'entrada de la Primavera, fan una petita festa (només en el "kinder") i els nens i nenes han d'anar vestits de fantasia. La Rosa va fer per a la Glòria una vestit

d'holandesa que era una delícia. No tinc, encara, les fotos, però ~~xxx~~ ^{(així}
~~xx~~ que em sigui possible treure'n còpies, les ni trameteré.

Alguns diumenges, ara, els passem amb tota la família reunida a casa del Tísner, on jugant a cartes, a escacs o amb qualsevol altre passatemps, aguantem fins que el soroll produït per deu criatures en llibertat ens deixa sense esma i ens retirem, cada ú a casa seva. Anir, diumenge, ens trobàvem la Rosa, la mare de l'Arcadi i la seva esposa i jo jugant a cartes a la taula del menjador; el Tísner i l'Arcadi jugaven a escacs i el pare Artís, assegut en un sofà, llegia el diari. La Tessa voltava per allí amb uns llapis ~~de color de xocolata~~ d'un material semblant a la cera, de color de xocolata i l'avi, de cua d'ull, va prendre'ls efectivament, per xocolata. Va ~~començar~~ començar a demanar-ne ~~un~~ i la Tessa, de moment, es resistia però per fi va allargar-hi ~~un~~ ~~un~~ que l'avi va mossegar il·luminat. Però, és clar, en sentir el gust insospitat d'aquella mena de guix o el ~~guix~~ que sigui, va escopir-lo de seguida, amb la cara de fastí que feia el cas. ~~xx~~ I la Tessa, a la qual continuament fem recomanacions per la por que no s'empassi coses, va mirar-se severament al pare i, alçant un dit, li digué: "veus, avi? No et posis porqueries a la boca, perquè sinó et moriràs.". Nosaltres, els pares, ens fem uns tips de riure de gust que jo crec que amb això sol, sense necessitat d'aliments, podríem viure.

Ja veuen, doncs, l'estil de la nostra vida de família. Tots els nens (nostres, del Tísner i de l'Arcadi) van a la mateixa escola i formen un equip ple de cohesió i d'avinença. Tots junts, fan un decote imponent i com que (per la promesa feta per la Rosa, el ~~xixex~~ Tís-

ner i l'Arcadi de posar als primers fills que tinguessin els noms de Glòria i Raimon) entre ells hi ha tres Glòries i tres Raimons, a l'escola encara no n'han tret ben bé l'entrellat. Els nostres es distingeixen pel cognom, però els altres, els ~~XXXX~~ Raimons Artís i les Glòries Artís s'han de defensar com poden. I, per acabar-ho d'arreglar, els nens de l'Arcadi també són rossos i quan van amb els nostres, semblen germans més que no pas cosins. Els embolics dels qui no pertanyen a la família són inevitables...

I ara, mare estimada, unes quantes ratlles per a "savieses", dirigides d'una manera especial al pare. Es veu que el meu llibre està sotmès als atzarès d'uns entrebancs que no havíem previst. En Bartra, poeta d'abrandat patriotisme i de vegades una mica demagògic i tot, ha veure's aprovat per la censura, ràpidament i sense dificultats, la seva antologia poètica, on hi ha versos que tots ens pensàvem que no "passarien". En canvi, els meus contes, tan allunyats de la intenció política, potser no els salvarà ni els desvetllaments de vostè, pare, ni les gestions del senyor Del Toro ni els alts i baixos reservats al "vernáculo".

Bé: punt final. Tot l'amor del seu fill, pares, per a vòstres. Per a tu, Joan, tot l'amor del teu pare. I records ben afectuosos als cosins i als amics.

Pere

Mua abraçada ben forta meua
i molts retorns del meu. Mora